

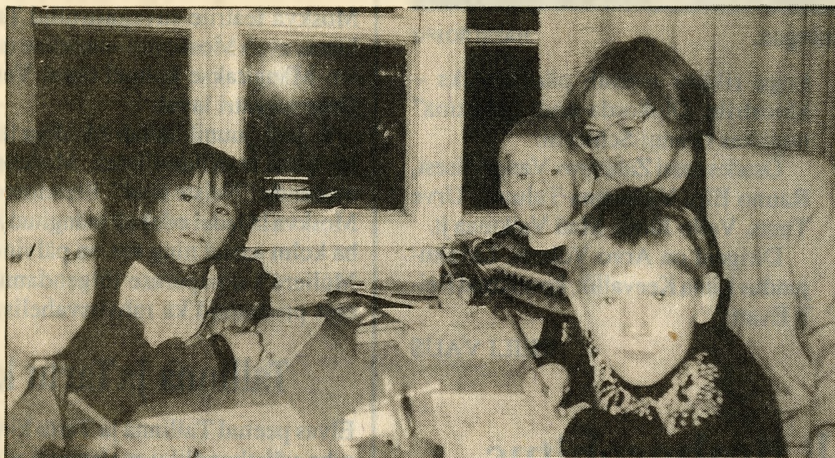
Esimesse klassi astuja vajab enesekindlust

Tartu lastepolikliinik on kaks aastat sügisest kevadeni korraldanud mudilastele kooliks ettevalmistavaid kursusi, et ennendada õpiraskusi.

Viiendik lasteaialastest koolieelsestes rühmades ei ole saavutanud kooliküpsust. Kodudeski pole päris selge, kuidas last kooliks ette valmistada või kas seda üldse peabki tegema. Luges- ja arvutamisoskust peetakse ainsaks kindlaks mõõdupuuks jõmpsika tubli kasvu kõrval.

Oskamatus tähele panna, kaaslast kuulata, uutes olukordades kohaneda, oma vajadusi mõista ja selgete sõnadega väljendada võivad jääda esmapilgul tähtsusetuna näivate pisiastadena märkamatuks. Ometi võivad need koolieas valusalt tunda anda.

Paraku ei ole Eestis ühtset kooliküpsust uurivat ja arendavat süsteemi, samuti ei jõua iga laps lasteaeda. Nii tuleb vajadus arendava abi järele ilmsiks juhustlikult. Näiteks selgub lastearsti kabinetis, et lapse kõnet võiks ravida

Logopeed Tiiu Päll lihvis koolieelikute väljendusoskust.

ERAKOGU

logopeed. Logopeedi terase pilgu all ilmneb omakorda, et väikese inimese tõsimeelse ilme taga on varjul kohmakavõitu liigutused, mis vajaksid turgutamist massööri osava käe all.

Ebakindel hoiak ja ema seelikuvärjast piilumine toovad lagedale muudki mured. Valla pääseb terve laviin erivajadusi, millest emal ei tarvitsenud va-

rem aimugi olla.

Aastast aastasse selliste probleemidega jõnglasi kabinetist kabinetti suunates hakkas Tartu lastepolikliiniku logopeedi Tiiu Pälli peas idanema mõte meeskondlikust tööst. Nii asusidki paar aastat tagasi ühiselt tegutsema kogemustega spetsialistid: logopeedid Ene Laas ja Tiiu Päll, psühholoog Ülle Le-

pik, psühhiaater Aime Meos, taastusraviarst Riina Pettai, kirurg-massöör Ivi Palm ja pedagoog Liidia Jukk. Koostati programm ja kooliks ettevalmistamine võis alata.

Kahel korral nädalas töid vanemad oma lapsi koolieelsele ettevalmistuskursustele, mis algasid sügisel ja lõppesid kevadel. Lapsed liigutsid rühmaena kabinetist kabinetti ja tunnist tundi.

Kehakultuuriarst Riina märkas üllatusega ravivõimlemise tundides laste kõne arendamise vajadust oma keha tunnetamisel. Selgus, et ringi moodustamine käest kinni, oma kehaosade ülesleidmine ja juhendaja korralduste järgi liigutuste sooritamine võivad osutuda esialgu ületamatult raskeks.

Hirmudeta koosolemiserõõme, enda teadvustamist teiste hulgas õpetasid psühholoog Ülle ja psühhiaater Aime. Turvalises õhkkonnas avanesid järk-järgult eripargelised individuaalsused ja pääses valla puhanguti arenev kõne. Silmad hakkasid särama, agressiivsus taganes.

Päev algas enamasti kogenud peda-

googi käe all, kus tunni aja sisse mahutus kõik kooliks vajaminev: lugemine, töö tekstiga, kirjutamine, arvutamine, meisterdamine vaheldumisi liikumismängudega. Logopeedi juures lihviti rühmas häälikuõpetuse nüansse lisaks individuaalsele abile.

Logopeedide Tiiu Pälli ja Ene Laasi töö on teatud ja tuntud. Kohale sõidetakse väljastpoolt Tartutki. Tiiu enda sõnul on abi lapsele tõhusam pärast eelnenud manuaalteraapiat või ravikehakultuuri, mis lõdvad lihased või loiu oleku triksi-traksi lööb.

Ühiselt meenutatakse eredamaid juhtumeid. Pikatoimelise tüdruku siiani käest kinni olekust vabastamine päästis ootamatult valla seni uinunud eneseteadvuse. Nii hakkas viieaastane kolmeaastase kombel särasilmselt kallistades ja kompides kaaslast avastama. Igapäevase töö edusammud jäaksid ehk osalt märkamatuks, kuid videosalvestatud alguspäevad meenutavad juba ületatud raskusi.

MARIANNE MARTINSON,
eripedagoog